

A. E. van Vogt – Obluda

Když velká loď přistála v rozvalinách města, Enoch vstoupil do svého kulovitého energetického krytu a vydal se na obhlídku. Mezi troskami ležely kostry dvounohých tvorů, které se pod dotykem jeho chapadla rozpadávaly v prach. Enocha zarazilo, že nikde neviděl kostru dítěte.

"Myslíte, že bychom měli některého z těch tvorů oživit? zeptal se historika Yoala, který ho doprovázel.

"Zatím počkáme," řekl Yoal. "Rada soudí, že na této planetě není něco v pořádku. Všechno je mrtvé, dokonce i hmyz, ale rostlinstvo - a to je zajímavé - zůstalo nedotčeno. Než ji začneme kolonizovat, musíme zjistit, co se tu vlastně stalo. To, že chybí kostry dětí, by mohlo znamenat, že tito tvorové dosáhli stadia nesmrtnosti. Ale proč jsou pak mrtví?"

Rada se shromáždila v relativně zachovalé budově muzea, kde prošla několika sály s technickými exponáty, až došla do místnosti, v níž byly uloženy kostry, ale i celá těla tvorů, patřících zřejmě k dominantní rase této planety. Hamar, vedoucí biolog výpravy, se sklonil nad tělem ležícím v kamenném sarkofágu a zabaleném do dlouhých pruhů látky. Jeho pomocníci se ani nezdržovali vybalováním těla, pouze odštípli kus lebeční kosti.

"Při ožívování začneme s nejnižšími vývojovými fázemi těchto tvorů, abychom tak získali představu o průběhu jednotlivých stadií vývoje. Toto tělo", pokračoval ve svém výkladu Hamar, "jsem si zvolil proto, že balzamování svědčí o primitivních znalostech chemie. Zřejmě se jedná o předstrojovou civilizaci, a právě tu si vezmeme za základ zkoumání."

Přítomní členové rady se zájmem přihlíželi, jak biologové vložili odštěpek lebky do oživovacího přístroje, v němž proběhne proces, jehož výsledkem bude živý tvor. Zapojením univerzálního překladatelského zařízení se pak s nově zrozeným člověkem bude možno domluvit.

Princip to byl celkem jednoduchý. Tkáň vyšších organismů je tvořena diferencovanými buňkami, tedy takovými, které při tvorbě těla mají jedinou, přesně vymezenou funkci. V oživovači se rozloží na svou atomovou a elektronickou podstatu, čímž vzniknou prvotní, nediferencované buňky, schopné vytvářet jakoukoliv část organismu, tedy prakticky celého tvora. Příklad tohoto procesu lze nalézt u primitivních životních forem, například u láčkovců, kde z oddělené části těla vyroste nový jedinec.

Oživený tvor se posadil a zamrkal. "Smrt je tedy skutečně branou do nového života, ale kde je mé služebnictvo?" Zarazil se, když kolem sebe spatřil neznámé tvory. Padl na kolena, ale pak zlostně povstal. "Vy nejste egyptští bohové, ale bezejmenní démoni, jimž se nebudu klanět."

Kapitán Gorzid pokynul strážím. "To nemá smysl, zabte ho!"

Dvounohý tvor se rozplynul v ohni paprskometu.

Druhý oživený tvor se posadil a celý se začal chvět. "Bože, už se nikdy nedotknu chlastu. To auto jsem sice řídil, ale..."

"Co je to auto," přerušil ho Enoch.

"To je vůz, kde zařadíte rychlost, šlápnete na plyn a..."

"Plyn", řekl palubní inženýr Weed, "to znamená, že řídil vůz s výbušným motorem, takže víme, do jaké epochy ho zařadit."

Kapitán Gorzid pokývl a dal znamení strážnému s paprskometem.

Třetí muž se posadil a zamyšleně je pozoroval. "Vy jste přišli z kosmu?" zeptal se zvědavě. Enoch zachytil znepokojený pohled Yoalových očí. Tento dvounohý netvor se abnormálně rychle přizpůsobil nastalé situaci.

Netvor povstal a přešel k oknu. Vyhlédl ven a byl zřejmě překvapen. "Co se tady vlastně stalo?"

"To se chceme dozvědět my od vás!"

"Mohl bych se projít po muzeu?"

"Dobře. Ale jediný podezřelý pohyb a...!"

Netvor se usmál, ale ani pohledem nebo pohybem nedal najevo, že si všiml ohořelé podlahy na místě, kde zahynuli jeho dva předchůdci. Sledován skupinou vědců a strážných přešel do sálu strojů. Zastavil se: "Je zbytečné jít dál," řekl zamyšleně. "Tady je počítač explodujících atomů, jímž lze regulovat řetězovou reakci. V mé době jsme pouze tušili, že by něco podobného mohlo existovat, a to jsme za sebou měli už dva tisíce let atomové éry."

Palubní inženýr Weed vzrušené zašeptal kapitánu Gorzidovi: "Přístroj limitující jadernou energii jsme sice vyrobili již před několika sty lety, ale až dosud jsme nepřišli na to, že by mohlo existovat zařízení na základě počítače anihilovaných atomů!"

Kapitán Gorzid zbledl. "Zabte ho!" zvolal. Ale byl to strážný, kdo se zhroutil v plamenech. A pak další a další. Za stěnou ohně bylo vidět obrysy netvora sklánějícího se nad přístrojem, z něhož sršely modré jiskry. Někdo ze skupiny zasténal: "Na co jsme to narazili! Pouhou myšlenkou ovládá stroj!"

Všichni se dali na útěk. Za nimi se línaly modré plameny, ale ochranné pole je zadrželo, takže se včas dostali do lodi. Když vzlétli, shodili na muzeum atomovou pumu, která smetla budovu i s přilehlou částí města.

"Stejně jsme se nedozvěděli, proč ta rasa vyhynula," řekl Yoal, když se shromáždili v poradní místnosti. "Podle toho, co jsme zjistili, byli již dávno na vyšší technické úrovni než jsme my dnes, a to ještě zdaleka nevíme, čeho dosáhli předtím, než vymřeli!"

"To je pravda," souhlasil kapitán Gorzid, "ale za každou cenu musíme zjistit, co se tu vůbec stalo, jinak tuto nádhernou planetu nemůžeme doporučit k osídlení."

Na druhé polokouli přistáli u ruin velkého města a oživili jednu z koster, která musela patřit přímé oběti katastrofy. Tvor se posadil, rozhlédl se a - zmizel. V okamžiku, kdy se to stalo, poskočil indikátor silového pole o deset bodů. "To není možné," zvolal zděšeně palubní inženýr Weed. "Přece nemůže ovládat subnukleární síly pouhou myšlenkou!"

Kapitán Gorzid se rychle vzpamatoval: "Volám loď! Volám loď!" zařval do komunikátoru. "Okamžitě zničte lokátor planet a všechny oživovače a hlaste neprodleně splnění rozkazu!"

"Ti darebáci jsou snad hluiš!" vztekal se kapitán, když se loď stále ještě neozývala. "Weede, vy jste zodpovědný za techniku, zjistěte, proč neodpovídají!"

Weedova zásahu však nebylo třeba, neboť loď se ozvala a potvrdila splnění příkazu. Všichni si oddechli. Zničení lokátoru zaručovalo, že netvor se nikdy nedozví místo, kde se nachází jejich rodná planeta a že mu nepadnou do ruky ani oživovače.

"Vrátíme se na loď", rozhodl kapitán. Pak ukázal na přístroj, jímž byl netvor oživen. "Stráže, okamžitě to zničte!" Stroj zmizel v žáru plamenů

"Támhle je!" vyjekl Enoch a ukázal chapadlem na skupinu nedalekých stromů, v jejichž stínu stála vysoká postava, která je zvědavě pozorovala. Pak pomalu vykročila směrem k nim. Duchapřítomný technik rychle přemístil ochranné pole mezi netvora a průzkumnou výpravu z planety Gana.

Netvor prošel ochranným polem jako by neexistovalo a zastavil se před skupinou. Hlavu měl hrdě vztyčenu a jeho oči svítily jako dva žhavé uhlíky. Zvláštním způsobem se zasmál, ale pak zvažněl.

"Když jste mě probudili, byl jsem jen zvědavý. Teď ale vážně přemýšlím, co s vámi udělám. Víím, že patříte k rase, která vybíjí obyvatelstvo jiných planet, aby je mohla sama osídlit."

"Stráže, zabte ho!" zařval kapitán Gorzid.

Když dohasla záře paprskometů, netvor stál dál na témže místě. Pokrčil rameny. "Jste sice vrazi, ale na druhé straně vám vděčím za své oživení. Pokud mi vydáte tajemství lokátoru planet, nechám vás odejít. Pak by nás už nic nemělo zastihnout nepřipravené jako při té poslední pohromě."

Enoch překonal strach svírající mu hrdlo a zeptal se: "Co se tady vlastně stalo?"

Netvorův hlas se změnil, jakoby znovu prožíval onu hrůznou dobu. "Elektronová bouře. Přihnala se z hlubin vesmíru. Šířka její fronty byla devadesát světelných let, takže pro nás nebylo úniku. Kosmické lodě jsme již dávno přestali stavět, protože jsme získali schopnost pohybovat se kosmickým prostorem sami, ale jen na vzdálenost čtyřiceti světelných let, takže jsme neměli kam uniknout. Dá se říct, že jsme doplatili na přechod z technické civilizace na čistě psychickou."

Ganajci si oddechli. "Takže vy neznáte tajemství oživovače ani lokátoru planet", řekl Yoal. "To je dobře, protože se ho nikdy nedozvíte!" Obrátil se ke svým druhům. "Přátelé, vraťme se na loď. Zde již nemáme co pohledávat."

Netvor pokrčil rameny a podivně se usmál. Beze slova se otočil a pomalu kráčel směrem k městu.

Vesmírná loď se vznesla a vypustila na město tři atomové bomby. Žádná z nich však nevybuchla.

"Tušil jsem to," kapitán Gorzid se obrátil ke svým druhům. "Přesto všechno bych se této planety nerad vzdal, protože její parametry jsou pro nás jako stvořené. Navrhuji, abychom se vrátili a znovu s tím netvorem promluvili. Snad dospějeme k nějaké vzájemně přijatelné dohodě."

Netvora našli na zápraží celkem zachovalého bungalovu, jak zametá verandu. Pohlédl na ně, odložil koště a pomalu jim vyšel vstříc.

Gorzidův návrh byl skvělým důkazem jeho diplomatických schopností. Nemůže prý očekávat, že by mu Ganajci pomohli oživit jeho druhy, a tak zůstane osamocen. Až Ganajci planetu osídlí, poskytnou mu rezervaci, kde bude moci v klidu a nerušeně žít.

"Proč neomezíte porodnost, když máte takový problém s populační explozí?" divil se netvor. "Co budete dělat, až osídlíte všechny planety a budete se množit dál?"

"Takový návrh je urážkou vznešeného poslání naší rady!" vybuchl vztekle Yoal.

Netvor pokrčil rameny. "Pokud nejste schopni sami omezovat své rozmnožování, budeme to muset udělat za vás!"

Mrazivé ticho, které po netvorových slovech nastalo, přerušil zlobným zasyčením Enoch: "Pokud si myslíš, že se ti podaří své druhy oživit, pak se mýlíš. Nejsi všemocný, jinak bys nás už dávno zničil!"

"Tak dost, Enochu!" zahřměl kapitán Gorzid. "Ultimatum tu dávám já!" Obrátil se k netvorovi a slavnostně řekl: "Tvore, vím, že budeš-li mít potřebný materiál a dost času, možná se ti podaří vyrobit oživovač. Podle mého odhadu to bude trvat tak asi dva roky. Do té doby se vrátíme s tolika válečnými loďmi, že každou minutu dopadne na tuto planetu tisíc bomb, a ty nemůžeš být všude, abys je neutralizoval. Všechny kostry tvých rodáků budou napadřty, takže nebudeš mít co oživovat. To se stane, pokud nepřijmeš náš návrh. A teď si dělej, co chceš!"

Netvor zavrtěl hlavou. "Co bych měl dělat? Nebudu dělat nic, alespoň ne hned. Ale jinak tvá úvaha o tom, že nejsem všemocný, je správná. Naproti tomu vy, jak se zdá, jste přehlédli jednu maličkost. Neřeknu vám, o co jde, to brzo poznáte sami. A teď zmizte, mám moc práce."

S těmi slovy se netvor chopil koštěte a pokračoval v zametání, aniž by se dále staral o zaražené Ganajce.

V Enochovi se vzbouřila nahromaděná zlost. Se vzteklým zavytím se vrhl na netvora, aby jej v sevření chapadel rozdrtil. Náhle však jím cosi smýklo a odhodilo ho to stranou. Enoch dopadl na zem a ztratil vědomí.

Když už byli vzdáleni asi třicet světelných let od planety, vřítíl se do řídící kabiny se zoufalým výkřikem Enoch: "Netvor je na lodi!" V témže okamžiku si uvědomil, že onou 'maličkostí', o níž se netvor zmínil a která jím ušla, je jeho schopnost pohybovat se v kosmickém prostoru. Není divu, že

Ganajci, kteří k tomu potřebovali kosmické lodě jí nevěnovali patřičnou pozornost.

Enoch jako by náhle zestárl. "Mám zato, že netvor se chce dostat na nějakou z našich planet," pokračoval zlomeným hlasem. "Získá tam lokátor planet a zmocní se některé z našich lodí a vrátí se zpět na svou planetu. A než přiletí naše lodě, oživí dostatečný počet svých druhů, aby mohl našemu útoku úspěšně čelit!"

Rozhlédl se po přítomných. V očích každého četl jednoznačné rozhodnutí a pocítil hrdost nad statečností příslušníků své rasy, ochotných obětovat své životy. Loď se nesmí vrátit domů, ale protože ani oni ani netvor ji nemohou zničit, zbývá jen jediné řešení - rozbit navi gační systémy a letět stále vpřed až do neprobádaných oblastí kosmu. Svou obětí zachrání ganajskou rasu před zkázou.

Dokončili dílo zkázy a navíc ještě odstranili kryty izolující vnitřek lodi od nukleárního centra. Asi po hodině letu, kdy se nekontrolovatelné záření už začalo šířit po všech prostorách lodi, napadlo Enocha něco, co jím otřásl až do morku kostí. Vyskočil a hnál se bez dechu do astronomovy kabiny. Uchopil ho a trásl jím. "Skuri," sípal, "okamžitě se zeptej odpovědného technika, proč trvalo tak dlouho, než loď oznámila, že splnila kapitánův rozkaz zničit lokátor a oživovače!"

Skuri se vrhl ke komunikátoru a po chvíli oznámil, že dveře do laboratoří byly přivařené k rámcům, takže je museli nejdříve vypáčit. Enoch se chytil za hlavu. "To znamená, že když netvor zmizel, vnikl do lodi a zmocnil se tajemství. Aby získal čas, zablokoval vchody. Jeho přítomnost na lodi je tedy jen bluf, aby nás přiměl k sebeobětování."

To se mu dokonale podařilo, neboť nikým neřízená loď právě začala padat do plamenů modrého slunce, zatímco netvor byl již na zpáteční cestě.